

1972

Eesti hipifestival seltsimeestele ei meeldi

Elva laululaval peetakse 11. juunil muusikapidu nime all «Suur sõpruskontsert», mida hiljem nimetatakse Eesti esimeseks rockfestivaliks. See on hipilike tõekspidamistega Eesti noorte kokkusaamine. Elva rockfestival on selle aja täiesti fenomenaalne sündmus, mida peegeldavad ka seal tehtud fotod ja videod. Lavale astuvad Elva, Tartu, Ilmatsalu, Viljandi ja Valmiera ansamblid. Sealt saab alguse ansambli Kogudus tähelend.

Noored on festivali muusikast ilmselgelt vaimustunud, aga paljude vanemate inimeste jaoks on kontserdi õhkkond ja hullunud publik ehmatav ja ärritav. Ka seltsimeestele, kelle ülesanne oli hoolitseda nõukogude inimeste ideoloogiliselt õige kasvatamise eest, ei ole kontserdil valitsev meeleolu vastuvõetav.

Ulfsak ja Uibo ületavad ajajõe

Režissöör Veljo Käsperi käe all valmib film «Väike reekviem suupillile», mille aluseks on Enn Vetemaa samanimeline lühiromaan. Põlvkondade üksteise mõistmisest ning kahe ajastu valulisest kokkupuutest rääkiva filmi peaosades on Lembit Ulfsak ja Väino Uibo, kelle tegelaskujud Jaan ja Heiki ületavad 1972. aastal seletamatul kombel ajajõe ja jõuavad 1944. aasta Saksa okupatsiooni aegsesse Eestisse.

Osa võtteid toimub Puhja kirikus ja episoodilistes osades löövad kaasa ka Puhja kooliõpilased ja külaelanikud.

Lennuk, mis kunagi kohale ei jõudnud

16. oktoobril kell 9 istuvad kolm Ameerika poliitikut Nick Begich, tema assistent Russell Brown ja Hale Boggs lennukisse, et suunduda Alaska Juneaifsse valimiskampaania üritustele. Kohalejõudmiseks pidi kuluma kolm tundi. Ilm on rahulik, lennukis on piisavalt kütust ja seda juhib kogunud piloot. Ometi ei jõuta kunagi sihtkohta. Kuigi kohe käivitatakse läbi aegade ulatuslikumaid otsinguid, kuhu kaasatakse tuhandeid sõjaväelasi, päästjaid ja lendureid, ei õnnestu ühtegi märki leida. Mis poliitikute ja piloodiga

Tiiu

12,13

Estonia teater
Teater

juhtus, jääb igavesti mõistatuseks. Juhtum on Alaska suurimate lahendamata saladuste nimekirjas.

Mari Möldre seitse autotäit juubelikinke
Näitlejanna Mari Möldrele, Eesti teatrite esimesele Joosep Tootsile, korraldatakse Estonia teatris 80 aasta juubeli puhul austamisõhtu. Niisugust juubelit pole Tallinna teatrid varem näinud - saal oli põrandast laeni välja müüdud. Möldre ande austamise ülim avaldus oli see, kui üks näitlejatest põlvitas Mari Möldre ees ja ütles: «Maailmas on palju tüdrukuid ja olen paljusid nendest armastanud, kuid minu suur ja tõeline armastus on ainult Mari.» Austamisõhtu liigutas juubilarii sügavalt, et plaanitud tootsilikult humoristliku lõppsõna asemel suutis ta vaid hüüda: «Mu rahvas, mu rahvas, ma tänan teid!» Näitlejanna, kelle närvid pole pikal teatriteel kunagi üles öelnud, tunnistas hiljem, et seekord see siiski juhtus esimest korda elus. Juubilarile toodi nii palju kinke ja lillesülemeid, et auto pidi seitse korda teatri ja Mari kodu vahet sõitma, et need kõik ära tuua.

Euroopa saab endale kauni hümn
Euroopa Nõukogu otsustab kuulutada Ludwig van Beethoveni «Oodi rõõmule» Euroopa hümniks. See pärineb helilooja 1823. aastal loodud 9. sümfooniast ja on loodud Friedrich von Schilleri 1785. aastal kirjutatud samanimelise luuletuse ainetel. Hümn on ilma sõnadeta, aga väljendab Schilleri idealistlikku nägemust sellest, kuidas inimkond vennastub. Sama visiooni jagab ka Beethoven, kes on valanud Euroopa ideaale.

UNUSTAMATUD INIMESED

Jaan Talts toob olümpialt koju kuldmedali

Tõstja Jaan Talts saavutas suurepärase tulemuse juba 1968. aastal Mexico olümpiamängudel, kus võitis hõbemedali. 1972. aasta septembris peetud Müncheni olümpiamängudelt tõi ta aga koju kuldmedali.

1944. aasta 19. mail sündinud Jaan Talts lõpetas Tihemetsa põllumajanduse mehhaniseerimise tehnikumi, kus tegeles kergejõustiku- ja tõstetreeningutega. Nendega jätkas ta ka Kiievis sõjaväeteenistuses olles.

Müncheni olümpiamängudele läks Talts kindla favoriidina.

Olümpiasaated tutvustasid teda kui supermani. Kuldmedali teenis ta välja tõstes 580 kilo, millega edestas teise koha saanud Bulgaaria esindajat Aleksandar Kraichevit 17,5 kiloga.

Talts on tulnud elu jooksul kolm korda maailmameistriks, neli korda Euroopa meistriks ja kolm korda NSV Liidu meistriks.

Aastatel 1967-1972 püstitas ta 41 maailmarekordit. 1967. aastal valiti ta NSV Liidu populaarseimaks sportlaseks ja viiel korral ka Eesti NSV parimaks sportlaseks.

Jaan Talts on öelnud oma 70 aasta juubelil Õhtulehele, et tippспорт on karm: «Murrad käe või jala, ravid end terveks ja teed jälle edasi, vajadusel tuleb ka läbi valu häid tulemusi saavutada.

Tagasilööke on kõvasti. Nende ületamiseks peab olema nii jõudu kui ka joni. Üksnes looduselt saadud andest ei piisa.»

Ta tunnistas, et on elu aeg olnud perfektsionist ja nõudlik nii enda kui ka teiste vastu. «Kui olin väike poiss, käisin teises või kolmandas klassis, võtsin iga päev ahjust söed, panin need viiekilosesse triikrauda, sellesse malmjurakasse, ja triikisin püksid ära - neil pidid viigid sees olema. Vahel sain emalt rielda, et püksid läikisid. Pidin triikides riide või rätiku pükste peale panema,» rääkis ta, et korraarmastus sai alguse juba lapsepõlves ja on elu jooksul ainult süvenenud. «Pean pidevalt midagi tegema. Ei saa kuhugi minna, enne kui nõud on pestud või tuba korras.»

Praegu 78aastane Talts on töötanud eri aegadel treenerina ja treener-instruktorina, oli seitse aastat kõrgema spordimeisterlikkuse kooli direktor ja taasiseseisvumisajal taastatud tõstesportdiliidu esimene president. Ta on olnud ka riigikogu liige ja Eesti Olümpiakomitee liige.

RAAMAT

Hingehinnaga kultusraamat

«Piilupart, Miki ja teised»

Walt Disney

Kirjastus Kunst, 1972

Kui peaks nimetama ühe raamatu, mida mäletavad heldimusega kõik, kelle lapsepõlv jäi nõukogude aega, on see koomiksiraamat «Piilupart, Miki ja teised». Kellele ei tuleks tuttavad ette laused «Oh, Kuukiire neiu, mis sa vesistad?», «Kas tohiksin anda sulle,

rüütel Hans, vastu lõugu?» ja «Kuid porgand on hirmus halva maitsega, sööme meelsamini jäätist».

Kuigi see ei olnud tol ajal esimene koomiksiraamat, oli selles suur annus läänelikkust, millel ilmselt oli suur osa selles, miks raamat niivõrd populaarne oli. Kuigi seda trükiti kaks korda 30 000 eksemplari, ei jagunud seda ikkagi kõigile soovijatele.

Praegu võib aga omaaegset kultusraamatut otsida kui tikutulega, sest need, kel see kodus olemas, hoiavad seda kui suurimat aaret ja müügile jõuab neid haruharva. Kui mõnel õnnelikul õnnestubki endale imekombel mõni eksemplar hankida, peab ta arvestama, et selle eest tuleb välja käia vähemalt viiskümmend eurot.

Järgmises numbris meenutame 1929. aastat

Kui teil on selle aastaga seotud mälestusi või fotomaterjali, siis saatke need Tiiu toimetusse. Parimale meenutajale auhinnaks raamat.

Tänavu peeti Elva laululaval Eesti esimese rockfestivali 50 aasta juubelit. Meenutusi ootame 10. augustiks.